

ת"פ 5422/10/20 - מדינת ישראל נגד נאדים גרבאן

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 5422-10-20 מדינת ישראל נ' גרבאן(עצור/אסיר
בפיקוח)

המאשימה	כבוד השופטת רונית בש מדינת ישראל נגד	בפני בעניין:
הנאשם	נאדים גרבאן (עצור בפיקוח)	

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום, בביצוע עבירה של הצתה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

כתב האישום

2. בעובדות כתב האישום נטען, כי הנאשם הוא בן אחיו של נור ג'ובראן (להלן: המתלונן). בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום שרר סכסוך בין המתלונן לבין אמו, שהינה סבתו של הנאשם (להלן: הסכסוך). בבעלות משפחת המתלונן רכב מסוג טויוטה (להלן: הרכב). ביום 18/9/20 בשעה 20:57 על רקע הסכסוך, הגיע הנאשם לבית המתלונן בג'סר א-זרקא כשהוא רעול פנים ומצויד בבקבוק בנזין, זאת במטרה להצית את הרכב. הנאשם שפך את הבנזין מהבקבוק על חלקו האחורי של הרכב, הצית אותו ונמלט מהמקום.

כתוצאה ממעשי הנאשם שגרמו להצתת הרכב, בערה אש גדולה ברכב. גיסתו של המתלונן שהבחינה בשריפה, ניגשה לרכב וכיבתה את האש באמצעות דלי עם חול רטוב. כתוצאה מהשריפה, נגרמו לרכב נזקי פיח, חום ואש בחלק אחורי חיצוני עליון, מרכזי ותחתון. עלות תיקון הנזק עמדה על סכום של 8,775 ₪. כמו כן, האש אחזה במכנסיו של הנאשם ונגרמו לו כוויות ברגלו הימנית.

תסקיר שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם בן 20, רווק ומתגורר בבית הוריו. טרם משבר הקורונה עבד הנאשם כטבח במסעדה. לדברי הנאשם, בני משפחתו נעדרו עבר פלילי ומתפקדים באורח נורמטיבי. עברו הפלילי של הנאשם עמוד 1

נקי ולא תלויים ועומדים נגדו תיקי מב"ד.

4. בהתייחס לביצוע העבירה, מסר הנאשם כי ברקע לאירוע סכסוך על חלקת אדמה בין דודו של הנאשם, המתלונן, לבין סבתו של הנאשם, אמו של המתלונן. הנאשם, לדבריו, בחר להתערב בסכסוך מתוך תחושת כעס וחשש לפגיעה בשמן של אחיותיו וכך עלה בו רצון לנקום בדודו. הנאשם סיפר כי מילא בקבוק בנזין ושמר אותו בביתו במשך יומיים, במהלכם שקל להצית את רכבו של דודו עד שבסופו של דבר החליט להצית את הרכב. הנאשם תיאר יחסים קרובים בין בני משפחתו ובינו לבין דודו המתלונן עד לקרות הסכסוך וכן הוסיף וציין כי הוריו פנו למתלונן בבקשה לסולחה. הנאשם מסר לשירות המבחן, כי מדובר באירוע חריג בנוף חייו וכי הוא אינו רואה עצמו כאדם אלים. כמו כן, קיבל הנאשם בפני שירות המבחן אחריות על מעשיו והכיר בחומרתם. הוא הביע חששו מגזר הדין הצפוי לו ומהפגיעה בעתידו. המתלונן מסר כי הוא מעוניין בפיוס עם אמו ואחיו אך ניסיונות הסולחה, אף בסיוע אחרים בכפר, לא צלחו והסכסוך עדיין פעיל ונדון, כדברי המתלונן, בערכאה עליונה.

5. במסגרת גורמי הסיכון ציין שירות המבחן את חומרת העבירה, תוך שהדגיש כי במעשיו התערב הנאשם בסכסוך משפחתי שאינו נוגע אליו באופן ישיר ושרף את רכבו של דודו מבלי שעלה בידו לווסת את רגשותיו במשך יומיים בהם שמר את הבנזין בביתו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מצמצם באופן מסוים מהרקע לסכסוך וממעורבותו בביצוע העבירה וכן כי רב הנסתר על הגלוי בכל הקשור לסכסוך המשפחתי, לתלותו של הנאשם במשפחת מוצאו ולהשפעתה עליו. בבחינת גורמי הסיכון צוין גילו הצעיר של הנאשם, עברו הפלילי הנקי ללא רבב כמו גם העובדה שלא נפתחו נגדו תיקים נוספים. עוד התרשם שירות המבחן כי לאורך השנים תפקד הנאשם במסגרות כשהוא נושא באחריות לתפקידים אותם הוא ממלא וכי ההתנהגות המתוארת בכתב האישום אינה מאפיינת את אורח חייו. שירות המבחן מעריך כי עד לביצוע העבירה לא גובשו באישיותו של הנאשם מאפייני התנהגות שוליים או אלימים. הנאשם הביע בפני שירות המבחן רצון לחזור לעבודתו ולהמשיך להתקדם בחייו בתחום האישי והמקצועי ונראה כי ההליך המשפטי מהווה עבורו חוויה מרתיעה ומציבת גבול. בסיכומו של דבר מעריך שירות המבחן כי רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה ע"י הנאשם היא בינונית וברמת חומרה בינונית. הנאשם לא ביטא בפני שירות המבחן נזקקות טיפולית.

6. בסיכומו של דבר, סבור שירות המבחן כי יש מקום בתיק זה לענישה בדרך של מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ע"י הנאשם לתקופה המקסימלית הקבועה בחוק. להערכת שירות המבחן, בענישה הנ"ל יש כדי להביא להפחתת הסיכון מצדו של הנאשם ולחדד עבורו את חומרת התנהגותו והשלכותיה לגביו.

ראיות הצדדים לעונש וטיעוניהם לעונש

7. במסגרת הראיות לעונש הגיש ב"כ המאשימה את הצהרת נפגע העבירה (המתלונן) (ט/1) בה נטען כי לרכב נגרם נזק ששווי כמעט 9000 ₪ וכן כי כתוצאה מהאירוע נגרם נזק נפשי, פחד וטראומה לילדיו של המתלונן שצפו בשריפה. עוד טוען המתלונן בהצהרתו לעניין מצבה הכלכלי הקשה של משפחתו.

9. בטיעוניו לעונש פרט ב"כ המאשימה את עובדות כתב האישום בהם הודה הנאשם כדי ללמד על חומרת מעשיו, וכן התייחס לחומרת עבירת ההצתה העלולה לפגוע בחיי אדם, בשלום הציבור וברכושו ולגרום למפגע סביבתי. הודגש כי הנאשם ביצע את העבירה כשהוא רעול פנים באזור מגוריו של המתלונן, על רקע סכסוך ממניע שאינו נהיר, ולכל היותר נעוץ בהתבטאות מצדו של המתלונן באינטרנט שלא הייתה לרוחו של הנאשם. עוד נטען כי השריפה כובתה על-ידי בני משפחת המתלונן וכך למעשה נמנע נזק כבד אף יותר מהנזק שנגרם בפועל ושווי 9,000 ₪. ב"כ המאשימה הפנה לאמור בתצהיר נפגע העבירה בהתייחס לפחד שאחז בבני המשפחה בעת השריפה.

10. ב"כ המאשימה הפנה עוד לאסופת פסיקה (2/ט) לצורך המחשת עמדת המאשימה לעונש וטען כי מתחם העונש ההולם בתיק זה נע בין עונש של 24-48 חודשי מאסר בפועל. בסיכומו של דבר, ובהינתן עברו הנקי של הנאשם והודאתו בהזדמנות הראשונה כבר בחקירתו, ובהינתן האמור בתסקיר, ביקשה המאשימה להשית על הנאשם עונש ברף הבינוני תחתון של מתחם העונש ההולם הנ"ל לצד עונש של מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה. בד בבד נטען כי אין כל הצדקה לחרוג בעניינו של הנאשם ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום.

11. בפתח טיעוניו לעונש ביקש הסניגור לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל שניתן לרצותו בעבודות שירות. הסניגור הדגיש את הודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה המגלמת בחובה חרטה ולקיחת אחריות, לצד גילו הצעיר של הנאשם ועברו הנקי ללא רבב. עוד נטען כי הרכב הוצת בחלקו האחורי וכי הנזק שנגרם מסתכם בסכום לא גבוה של 8,775 ₪. הסניגור הוסיף וטען כי בניגוד לטענת המאשימה, הרי שמכתב האישום לא עולה כלל שהרכב הוצת בחניון הבית.

12. הסניגור התייחס בטיעוניו לתסקיר שירות המבחן תוך שציין את הרקע הנורמטיבי של משפחת הנאשם וכן את התרשמות שירות המבחן לעניין היעדר דפוסי התנהגות עבריינים אצל הנאשם ולעניין רמת מסוכנות בינונית להישנות התנהגות אלימה מצדו של הנאשם בעתיד. הסניגור הוסיף וטען כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו בפני שירות המבחן והסביר כי פעל בחוסר שיקול דעת.

13. הסניגור ביקש שלא ללמוד גזירה שווה מהפסיקה אליה הפנתה המאשימה בטענה כי אין הנדון דומה לראייה וכי נסיבותיו של תיק זה פחות חמורות. לאחר שהפנה לאסופת פסיקה להמחשת עמדת ההגנה לעונש (1/ו-2/נ), ביקש הסניגור להתחשב לקולה גם בתקופה בה שהה הנאשם במעצר מאחורי סורג ובריח- מיום 22/9/20 עד ליום 15/10/20, וכן בכך שמיום 15/10/20 נתן הנאשם במעצר באיזוק אלקטרוני. בסיכומו של דבר, ביקש הסניגור לאמץ, כאמור, את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם מאסר בפועל בעבודות שירות. הסניגור הבהיר כי הנאשם נכון לפיצוי של המתלונן אך מבקש לפרוס את סכום הפיצוי לתשלומים.

13. להלן דבריו של הנאשם בדיון לפניי: "אני מצטער. לא אחזור על הטעות הזו שלי עוד פעם".

דיון והכרעה

14. תיקון מס' 113 לחוק העונשין מתווה את העיקרון המנחה את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, עיקרון

ההלימה מכוח סעיף 40ב לחוק העונשין ולפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12). סעיף 40ג לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל ולשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40ט לחוק העונשין.

15. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשה ההצתה של הנאשם הם הגנה על ביטחון הציבור בכלל וביטחון המתלון ובני משפחתו, בפרט, וכן הגנה על זכות הקניין, כמו גם הגנה על תחושת הביטחון של הציבור.

16. במקרה דנן הצית הנאשם את רכבו של המתלון לאחר תכנון מקדים שכלל הצטיידות בבנזין וכיסוי פניו של הנאשם. אין מדובר, לפיכך, בהתנהגות ספונטנית כי אם בהצתה מתוכננת על רקע סכסוך בין המתלון לבין אמו, סבתו של הנאשם, סכסוך בו הנאשם בחר להתערב בדרך לא חוקית הראויה לגינוי והוקעה. הנאשם הגיע לבית המתלון והצית את חלקו האחורי של רכבו של המתלון, אשר חנה באזור מגורים גם אם לא ממש בחניון ביתו של המתלון. הצתת הרכב מגלמת בחובה סכנה של ממש לגוף ולרכוש כל שכן כשמדובר בהצתה באזור מאוכלס. לקולה ניתן, אמנם, לציין כי במקרה זה נגרם נזק רכושי לא רב, המוערך בסכום לא גבוה במיוחד של 8,775 ₪. אולם, אין להתעלם מכך שלמרבה המזל קובתה השריפה ע"י גיסתו של המתלון ובכך נמנע נזק רב יותר. כאן אציין כי העובדה שהנאשם עצמו נכווה ברגלו כתוצאה מהאש שאחזה במכנסיו מלמדת כאלף עדים בדבר הסכנה הרבה הטמונה באש המתלקחת, והרי מעשה ההצתה תחילתו בגפרור או מצית ואחריתו מי ישרונו (ראו: ע"פ 3074/07 מ"י נ' אבו תקפה ואח' (27/3/08) וכן ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל פסקה 3 (8.11.2012)).

17. להמחשת חומרת עבירת ההצתה יפים דבריו הבאים של כב' השופט דנציגר, כפי שנקבעו בע"פ 1414/15 מ"י נ' פדר (15.4.15): "עבירת ההצתה היא מהחמורות שבספר החוקים וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה נוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו ולרכושו של אדם. בית משפט זה עמד, לא אחת, על חומרתה היתרה של העבירה שראשיתה ידוע אך כיצד תתפשט ומה יהיה היקפה, אין איש יודע, שכן מנהגה של האש להתפשט ללא שליטה, תוך שהיא זורה הרס רב בדרכה".

עוד יפים בענייננו דבריו הבאים של כב' השופט י' אלרון בע"פ 2249/18 מדינת ישראל נ' פלוני (11.11.2018): "בית משפט זה הדגיש לא אחת כי עבירת ההצתה הינה עבירה חמורה במיוחד. זאת, הן בשל הסיכון הגלום בהצתה עצמה, והן בשל העובדה שלא ניתן לשלוט בתוצאותיה...אף אם בנסיבות דנא היה הנזק למרבה המזל, רכושי "בלבד", למעשים מסוג זה נדרש מחיר מרתיע, שכן עלולים גם להתקפח חיים...".

18. מפסיקת בית המשפט העליון עולה כי ככלל ראוי להטיל בגין עבירה של הצתה עונש של מאסר בפועל (ע"פ 3149/16 אזברגה נ' מדינת ישראל פסקה 5 (9.11.2016)). מנעד הענישה בעבירת ההצתה הוא רחב ואינו אחיד, תוך שהענישה תלויה בעיקרה בתוצאות ההצתה, פוטנציאל הסיכון לנפש ולרכוש הגלום בה, קיום תכנון מוקדם ועברו של המצית (ע"פ 5065/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (22/12/16)). בע"פ 4761/15 אמיר ג'ורבאן נ'

מדינת ישראל (23/11/15) נדחה ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה במסגרתו הושת על המערער עונש של 15 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. המערער, בעל עבר נקי, הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירה של הצתת רכב לו נגרם נזק כבד ובעבירה של שיבוש מהלכי משפט. ב-ת"פ (מחוזי מרכז) 54916-05-18 מדינת ישראל נ' קרינאוי (22.1.20), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירת הצתה. אותו נאשם החליט להצית את רכבו של המתלון ולשם כך הצטייד במיכל עם חומר דליק ובמצית. הוא שפך את החומר הדליק על רכב המתלון ושילח בו אש. רכבו של המתלון נשרף כליל ושני רכבי השכנים שחנו בסמוך וסככה תחתיה חנה רכב המתלון ניזוקו. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין 14 ל-42 חודשי מאסר בפועל והשית על אותו נאשם, בעל עבר פלילי, עונש של 27 חודשי מאסר בפועל. ב-ת"פ (מחוזי מרכז) 4534-04-19 מדינת ישראל נ' אבי שמילה (10/3/20) השית בית המשפט על נאשם בעל עבר פלילי לא מכביד, שהורשע בעבירות שעניין הצתת רכבה של בת הזוג לשעבר והפרת הוראה חוקית, עונש של 20 חודשי מאסר בפועל, שני מאסרים על תנאי ופיצוי בסך ₪ 8,000 למתלוננת, וזאת לאחר שקבע מתחם עונש הולם, הנע בין 14-40 חודשי מאסר בפועל. בע"פ 6720/16 מדינת ישראל נ' פלוני (07.03.2017) התקבל ערעור על גזר דינו של ביהמ"ש המחוזי, במסגרתו הושת על המשיב עונש של 6 חודשי עבודות שירות, מאסר על תנאי וצו מבחן, בגין הרשעתו, מכוח הודאה, בביצוע עבירות הצתה ואיומים. ביהמ"ש העליון קיבל את הערעור והעמיד את עונשו של המשיב על 12 חודשי מאסר בפועל תוך שעמד על חומרתה של עבירת ההצתה ועל הצורך להיאבק בה באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה, ובהדגישו את פוטנציאל הנזק המשמעותי הטמון בעבירה זו וכן את חוסר היכולת לשלוט בתוצאותיה או לצפותן.

19. לאחר ששקלתי את הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירת ההצתה בה הורשע הנאשם, את נסיבות ביצוע העבירה וכן נתתי דעתי למדיניות הענישה הנהוגה, לרבות לפסיקה אליה הפנה כל אחד מהצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בתיק זה נע בין עונש של 12 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, זאת לצד רכיבי ענישה נלווים של מאסר על תנאי ופיצוי לנפגע העבירה-המתלון.

20. במסגרת סקירת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אציין ראשית את הודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה בעובדות כתב האישום, אשר חסכה מזמנו היקר של בית המשפט וכן חסכה את העדת מכלול העדים בתיק זה. כאן אדגיש כי הנאשם הודה בביצוע ההצתה כבר בחקירתו במשטרה, דבר הממחיש את לקיחת האחריות על-ידו כבר בשלב מוקדם. הנאשם הבין את חומרת מעשיו, לקח אחריות על מעשיו והביע חרטה גם בפני שרות המבחן וגם בדיון בפניי. עוד אזקוף, לטובת הנאשם שהינו בחור צעיר בן 20, את עברו הנקי ללא רבב וכן את העובדה שעד לאירוע שבפנינו ניהל אורח חיים נורמטיבי כמו גם את היות ההליך המשפטי גורם מרתיע עבורו ומציב גבולות, כפי שהתרשם שרות המבחן.

21. מנגד, אין להתעלם מכך שהנאשם, אשר בחר להתערב באופן פסול בסכסוך משפחתי, מצמצם באופן מסוים ממעורבותו בביצוע העבירה, כפי שעולה מתסקיר שרות המבחן. כאן תודגש התרשמות שירות המבחן כי רב הנסתר על הגלוי ככל שהדבר נוגע לאותו סכסוך משפחתי וכן יצוין כי שרות המבחן מעריך קיומה של רמת סיכון בינונית ברמת חומרה בינונית להישנות התנהגות אלימה ע"י הנאשם. דא עקא שהנאשם לא ביטא כאמור נזקקות טיפולית, והרי הליך טיפולי יכול היה מטבע הדברים לסייע בהפחתת מסוכנותו. נוכח האמור לעיל, לא ניתן, לידי, לקבוע בתיק זה כי הנאשם השתקם או כי קיים סיכוי של ממש שישתקם. לפיכך, אין מקום לסטות לקולה ממתחם העונש ההולם, מכוח סעיף 40 לחוק העונשין, מטעמים הנוצצים בשיקומו של הנאשם.

22. עם זאת, במכלול הנסיבות לקולה, כמפורט לעיל, לרבות בהיות הנאשם נתון תקופה של כשלושה חודשים במעצר באיזוק אלקטרוני, יש כדי להצדיק הטלת מאסר בפועל על הנאשם ברף הנמוך של מתחם העונש ההולם שנקבע כאמור על-ידי, וזאת לצד רכיבי ענישה נלווים של מאסר מותנה משמעותי ומרתיע ופיצוי לטובת המתלונן.

23. בסיכומו של דבר, אני דנה את הנאשם כדלקמן:

- למאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים, בניכוי ימי מעצרו (מיום 22/9/20 עד ליום 15/10/20).
- למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא, כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע, לרבות עבירה לפי סעיף 448 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
- למאסר על תנאי לתקופה של 5 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא, כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון, לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977.
- אני מורה לנאשם לפצות את המתלונן (עד התביעה מספר 4 לפי כתב האישום) פיצוי בסכום של 10,000 ₪, אשר יופקד על ידי הנאשם עבור המתלונן בקופת בית המשפט ב- 20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, בסך 500 ₪ כל אחד, החל מיום 4/4/21 ואילך. המאשימה תמציא בכתב תוך 7 ימים את פרטיו העדכניים של המתלונן לתיק בית המשפט לצורך העברת סכומי הפיצוי הנ"ל לידיו.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לשרות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ח' שבט תשפ"א, 21 ינואר 2021, במעמד ב"כ המאשימה, עו"ד בני פסקל, ב"כ הנאשם, עו"ד עאדל בוראת והנאשם בעצמו.